

Vergaderjaar 2004–2005

29 884

Najaarsnota 2004

Nr. 1

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 23 november 2004

1. Hoofdpijnen

De Najaarsnota presenteert de uitvoeringsmutaties in het lopende begrotingsjaar. Het is tevens de laatste budgettaire nota van het jaar. Het EMU-saldo voor 2004 blijft ten opzichte van de Vermoedelijke Uitkomsten 2004 onveranderd op – 3,0% BBP.

De uitgaven onder de kaders laten bij Najaarsnota een tegenvaller van 0,2 mld euro zien, die geheel voor rekening van de Zorg komt. De inkomstenraming (belastingen en premies) is voor 2004 niet gewijzigd ten opzichte van de Vermoedelijke Uitkomsten. Dit is het saldo van een positieve bijstelling van 0,5 miljard bij de belastingen en een neerwaartse bijstelling van 0,5 miljard bij de premies.

Het totale uitgavenkader 2004 wordt net als in de Miljoenennota fors onderschreden. Dit hangt samen met het feit dat aanvullende maatregelen genomen zijn om het EMU-tekort terug te dringen. De overschrijding doet zich voor bij de Rijksbegroting in enge zin en de Sociale Zekerheid. Bij de Zorg is juist sprake van een overschrijding. Deze overschrijding wordt voornamelijk veroorzaakt door de doorwerking van de afrekening 2003 en de extra groei in 2004.

De onderuitputting die bij Najaarsnota is opgetreden op de diverse begrotingen wordt ingezet voor de invulling van de zogenoemde in=uittaakstelling op titel van de eindejaarsmarge. Hiermee is de helft van deze taakstelling gerealiseerd. Tussen Najaarsnota en Voorlopige Rekening zal nog wel een onderuitputting van circa 350 mln euro moeten worden gerealiseerd om de taakstelling volledig in te kunnen vullen. De taakstelling op de niet-belastingontvangsten is gerealiseerd.

Gelijktijdig met de Najaarsnota worden de hiermee samenhangende supplettoire begrotingswetten aan de Staten Generaal aangeboden voorzover de begrotingsstanden gewijzigd zijn.

In de bijlage staan de mutaties op de afzonderlijke begrotingen weergegeven.

2. Het uitgavenbeeld

Per saldo is sprake van een onderschrijding van het totale uitgavenkader. De uitgaven onder de kaders Rijksbegroting in enge zin en Sociale Zekerheid wijzigen per saldo niet ten opzichte van de Vermoedelijke Uitkomsten, terwijl de Zorg een tegenvaller laat zien van circa 170 mln euro. De onderschrijding van het kader waarvan sprake was ten tijde van de Miljoenennota is daardoor iets teruggelopen.

Tabel 2.1 Uitgaventoetsing totaal kader in miljarden euro (min is onderschrijding)

	2004
Onderschrijding MN 2005	- 1,52
Rijksbegroting in enge zin	0,00
Sociale Zekerheid	0,00
Zorg	0,17
Onderschrijding NJN 2004	- 1,34

Onderstaande tabellen geven, per uitgavendisclinesector, een overzicht van de mutaties sinds de Vermoedelijke Uitkomsten.

Rijksbegroting in enge zin

Tabel 2.2 Uitgaventoetsing Rijksbegroting in enge zin in miljarden euro (min is onderschrijding)

	2004
Onderschrijding MN 2005	- 2,08
Rente	- 0,11
Dividend/winst DNB	- 0,12
Onderuitputting diverse begrotingen	- 0,34
Tegenboeken in=uittaakstelling	0,34
Tegenboeken NBO-taakstelling	0,23
Onderschrijding NJN 2004	- 2,08

Op RBG-eng doen zich verschillende meevallers voor, waaronder ruim 100 miljoen op de rentelasten en eenzelfde bedrag op de dividend-ontvangsten en de winstafdracht van de Nederlandse Bank. Daarnaast doen zich meevallers voor door onderuitputting op de diverse begrotingen, die worden ingezet ter dekking van de in=uittaakstelling uit hoofde van de eindejaarsmarge. Hiervan staat nog de helft (circa 350 mln euro) open. De taakstelling op de niet-belasting-ontvangsten is gerealiseerd. Per saldo wijzigen de uitgaven onder het kader Rijksbegroting niet ten opzichte van de Vermoedelijke Uitkomsten waardoor ook de eerder voorziene onderschrijding gelijk blijft.

Sociale Zekerheid

Tabel 2.3 Uitgaventoetsing Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt in miljarden euro (min is onderschrijding)

	2004
Onderschrijding MN 2005	- 0,70
Uitvoering 2004	- 0,12
In=uittaakstelling	0,12
Onderschrijding NJN 2004	- 0,70

Het kader Sociale Zekerheid en Arbeidsmarkt laat net als de Rijksbegroting in enge zin per saldo geen wijziging zien ten opzichte van de Vermoedelijke Uitkomsten. De meevaller in de uitvoering van ruim 100 miljoen verspreid over diverse regelingen, is volledig ingezet ter dekking van de in=uittaakstelling voor dit kader. Hiervan moet tussen Najaarsnota en Voorlopige Rekening nog circa 30 mln worden ingevuld.

Zorg

Tabel 2.4 Uitgaventoetsing Zorg (ijklijntermen) in miljarden euro (min is onderschrijding)

	2004
Overschrijding MN 2005	1,27
Medisch specialisten	0,09
Geneesmiddelen	0,05
Overige mutaties	0,04
Overschrijding NJN 2004	1,44

De forse overschrijding van de ijklijn Zorg ten tijde van de Miljoenennota is bij Najaarsnota verder toegenomen tot ruim 1,4 mld euro. Het grootste deel van de tegenvaller (circa 90 mln euro) doet zich voor bij de medisch specialisten. Bij de geneesmiddelen treedt een tegenvaller op van circa 50 mln euro. Het overige deel van de overschrijding doet zich voor in de cure (hulpmiddelen, overig ziekenvervoer en tandheelkundige hulp).

Uitgaven niet relevant voor enig kader

Naast bovenstaande mutaties is sprake van mutaties bij de uitgaven die niet tot enig kader behoren. Met de opbrengst van de aandelen TPG (1,3 mld euro) is de taakstelling voor de verkoop van staatsbezit in 2004 gerealiseerd. De verkoop van de NOB is uitgesteld. De vertraging in de behandeling van het wetsvoorstel met betrekking tot Geïntegreerd Middelenbeheer leidt tot mutaties in de leningverstrekking en de rekening-courant saldi van RWT's en derden. Deze mutaties zijn ook niet relevant voor het EMU-saldo.

3. De overheidsinkomsten

De totale ontvangsten

De totale inkomstenraming (belastingen en premies) voor 2004 conform EMU-definitie niet gewijzigd ten opzichte van de Vermoedelijke Uitkomsten. Dit is het saldo van een positieve bijstelling van 0,5 miljard bij de belastingen en een neerwaartse bijstelling van 0,5 miljard bij de premies. Een nieuw economisch beeld van het CPB is niet beschikbaar zodat nog niet kan worden aangegeven in welke mate de ramingsbijstelling kan worden verklaard uit de economische ontwikkeling.

In hoeverre de totale ramingsbijstelling doorwerkt naar latere jaren is nu nog niet te bepalen. Hierover zal de Tweede Kamer bij Voorjaarsnota 2005 nader worden geïnformeerd.

Tabel 3.1 Ontwikkeling voor de overheidsinkomsten 2004 (in miljarden euro) conform EMU-definitie

	Stand MN 2005	Stand NJN 2004	Mutatie
Belastingen	104,8	105,3	0,5
Premies	67,7	67,1	- 0,5
Totaal	172,5	172,5	0,0

De belastingontvangsten

Voor 2004 wordt het totaal van de belastingontvangsten conform EMU-definitie geraamd op 105,3 miljard euro. Dit is een opwaartse bijstelling van 0,5 miljard ten opzichte van de Miljoenennota 2005. Dit betreft de omzetbelasting, de vennootschapsbelasting en de dividendbelasting. Deze ramingsbijstelling is gebaseerd op informatie over de aanslagoplegging en kasontvangsten tot en met oktober. Tot en met oktober wordt gewoonlijk ruim 80% van de geraamde jaaropbrengst ontvangen.

Tabel 3.2 Ontwikkeling belastingontvangsten 2004 (in miljarden euro) conform EMU definitie

	Mutatie raming t.o.v. MN 2005
Kostprijsverhogende belastingen	0,2
Omzetbelasting	0,2
Belastingen op inkomen, winst en vermogen	0,3
Vennootschapsbelasting	0,2
Dividendbelasting	0,1
Totaal belastingen	0,5

De premieontvangsten

Tabel 3.3 Ontwikkeling premieontvangsten 2004 (in miljarden euro) conform EMU-definitie

	Mutatie raming t.o.v. MN 2005
Volksverzekeringsfondsen incl WAZ	- 0,4
Werknemersverzekeringen	- 0,1
Totaal premies conform EMU-definitie	- 0,5

De raming voor de premies volksverzekeringen is neerwaarts aangepast met 0,4 miljard. Deze bijstelling is het gevolg van vertraagde aanslagoplegging in de inkomensheffing. De premies werknemersverzekeringen zijn met 0,1 miljard neerwaarts bijgesteld, wat met name terug te vinden is bij de WAO premie-inkomsten als gevolg van een groter dan geraamde premievrijstelling voor ouderen.

4. EMU-saldo en Schuld

Het EMU-tekort 2004 wordt evenals in de Miljoenennota 2005 geraamd op 3,0% BBP. De EMU-schuld in 2004 blijft eveneens ongewijzigd op 56% BBP.

De Minister van Financiën,
G. Zalm

VERTICALE TOELICHTING

Najaarsnota 2004

Huis der Koningin

I HUIS DER KONINGIN: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005	7,3
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 0,8
	- 0,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 0,8
Stand Najaarsnota 2004	6,5

I HUIS DER KONINGIN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005	0,0
Stand Najaarsnota 2004	0,0

Staten Generaal

II A STATEN-GENERAAL: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005	113,1
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 1,0
	- 1,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 1,6
	- 1,6
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,3
	0,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 2,3
Stand Najaarsnota 2004	110,8

II A STATEN-GENERAAL: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005	1,9
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,9
	0,9

II A STATEN-GENERAAL: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,3
	<hr/>
	0,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	1,2
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004	3,1

Overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten

II B OVERIGE HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINETTEN: UITGAVEN

	2004
	<hr/>
Stand Miljoenennota 2005	91,1
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 1,5
	<hr/>
	- 1,5
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 0,8
	<hr/>
	- 0,8
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,6
	<hr/>
	0,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 1,7
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004	89,4

II B OVERIGE HOGE COLLEGES VAN STAAT EN KABINETTEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
	<hr/>
Stand Miljoenennota 2005	2,9
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 0,2
	<hr/>
	- 0,2
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,0
	<hr/>
	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 0,2
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004	2,7

Algemene Zaken

III ALGEMENE ZAKEN: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005	54,4
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 0,5
	- 0,5
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 1,5
	- 1,5
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,7
	0,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 1,3
Stand Najaarsnota 2004	53,2

III ALGEMENE ZAKEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	9,2
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,5
	0,5
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,7
	0,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	1,2
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	10,4
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	10,4

Koninkrijksrelaties

IV KONINKRIJKSRELATIES: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005	166,2
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Investering kustwacht	- 5,3
Samenwerkingsmiddelen	- 8,9
Schuldsanering aruba	- 5,4
Diversen	- 3,0
	- 22,6
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 0,7
	- 0,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 23,3

IV KONINKRIJKSRELATIES: UITGAVEN

Stand Najaarsnota 2004	142,9
------------------------	-------

IV KONINKRIJKSRELATIES: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005	18,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	0,0
Stand Najaarsnota 2004	18,0

Investering kustwacht

De aanbesteding in het kader van de geplande investeringen in de Kustwacht heeft vertraging opgelopen. Een deel van de investeringsuitgaven die voor 2004 was voorzien, zal dan ook niet meer tot besteding komen.

Samenwerkingsmiddelen

In 2004 is de Stichting Samenwerking Nederlandse Antillen opgericht. De samenwerkingsprogramma's voor de Nederlandse Antillen worden via deze stichting gefinancierd. De voor 2004 beschikbare middelen zullen niet volledig worden uitgeput als gevolg van vertraging in de voorbereiding en uitvoering van diverse programma's.

Schuldsanering Aruba

Aangezien Aruba niet aan de daartoe gestelde voorwaarde van begrotingsevenwicht heeft voldaan, blijven de middelen voor de schuldsanering Aruba onbested.

Buitenlandse Zaken

V BUITENLANDSE ZAKEN: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	5 611,8
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Bnp-afdracht	- 27,1
Landbouweffingen	100,0
	72,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	72,9
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	5 684,7
Totaal Internationale samenwerking	3 989,3
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	9 674,0

V BUITENLANDSE ZAKEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	479,0
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Perceptiekostenvergoeding landbouweffingen	25,0

Diversen	1,0
	26,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	26,0
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	505,0
Totaal Internationale samenwerking	170,3
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	675,4

BNP-afdrachten

De BNP-afdrachten zijn neerwaartse bijgesteld met € 27 mln. Dit is een gevolg van wijzigingen in de raming van de totale uitgaven van de EU en door een daling van het relatieve aandeel van Nederland in het Europese BNI.

Landbouwheffingen

De landbouwheffingen worden € 100 mln. hoger geraamd. Evenals het afgelopen jaar blijkt dat de importvolumes aanzienlijk hoger liggen dan wasvoorzien. Door de langdurige droogte en hitte in 2003 is er van buiten de EU een grotere hoeveelheid aan o.a. granen en zaden dan normaal geïmporteerd. Het effect op de landbouwheffingen ijlt in 2004 merkbaar na.

Perceptiekostenvergoeding landbouwheffingen

Hogere landbouwheffingen betekenen dat ook de perceptiekostenvergoeding met € 25 mln. hoger worden geraamd dan voorzien.

Justitie

VI JUSTITIE: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	5 582,4
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Gerechtskosten	18,0
Diversen	- 34,3
	-16,3
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	8,5
	8,5
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	8,1
	8,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	0,3
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	5 582,6
Totaal Internationale samenwerking	7,7
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	5 590,3

 VI JUSTITIE: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	976,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Boeten en transacties	- 45,0
Diversen	- 4,7
	-49,7
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	18,9
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	1,5
	20,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 29,3
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	947,3
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	947,3

Gerechtskosten

Onder meer als gevolg van de liberalisatie van de telecommunicatiemarkt (die onder andere zorgt voor een toename van het aantal geplaatste telefoontaps door de toename van het aantal mobiele telefoons) en het toenemende beroep op tolken en vertalers zijn de verwachte uitgaven voor de gerechtskosten € 18 miljoen hoger dan geraamd.

Diversen uitgaven

De belangrijkste mutaties onder de post diversen hebben betrekking op het asioldossier. Er is onder andere sprake van een dalende asielinstroom. De achterstanden zijn grotendeels weggewerkt, waardoor de dalende asielinstroom direct tot een meevaller leidt. Tevens is dit jaar minder gebruik gemaakt van extra vreemdelingenbewaring voor het project 26 000 dan voorzien.

Boeten en transacties

De gemiddelde opbrengst van de boetevonnissen en de transacties is ten opzichte van 2003 licht gedaald. Daarnaast blijven ook de productieaantallen bij de onderscheidene categorieën (WAHV- sancties, boetevonnissen en transacties) licht achter bij de verwachtingen. De doelstelling van het beleid, verbeteren van de verkeersveiligheid, mede door het handhaven van de snelheidsbeperkingen, lijkt zijn vruchten af te werpen. Verkeersdeelnemers maken daadwerkelijk minder zware overtredingen.

Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

 VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	5 148,3
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Arbeidsvoorwaardenbudget Rijk	- 25,0
Arbeidsvoorwaardenbudget Politie	- 14,1
Meerkosten asieltaak politie	12,3

VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES: UITGAVEN

Subsidiering politieke partijen	- 5,2
Vertraagde ingebruikname c2000	- 10,0
Diversen	- 2,6
	<hr/>
	-44,6
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 4,7
	<hr/>
	-4,7
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	17,2
	<hr/>
	17,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 32,2
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	5 116,1
Totaal Internationale samenwerking	0,3
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	5 116,4

VII BINNENLANDSE ZAKEN EN KONINKRIJKSRELATIES: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
	<hr/>
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	225,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	3,1
	<hr/>
	3,1
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	9,8
	<hr/>
	9,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	12,9
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	238,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	238,7

Arbeidsvoorwaardenbudget Rijk

Van het arbeidsvoorwaardenbudget komen middelen in 2004 niet tot besteding als gevolg van het uitblijven van een nieuwe CAO voor het Rijkspersoneel.

Arbeidsvoorwaardenbudget Politie

Van het arbeidsvoorwaardenbudget komen middelen in 2004 niet tot besteding als gevolg van uitblijven van een nieuw CAO voor politiepersoneel.

Meerkosten asieltaak politie

Politie heeft een taak in het asielveld waarbij de procedures van het aantal in Nederland verblijvende asielzoekers relevant is voor de bekostiging. De uitstroom van asielzoekers is lager dan verwacht; het aantal geraamde procedures is met 20% gestegen tot 60 000.

Subsidiering politieke partijen

Het budget voor subsidiering politieke partijen is in de begroting 2004 verhoogd. Het wetsvoorstel dat o.a. deze verhoging van het subsidiebudget regelt, is nog niet aanvaard. BZK kan daarom nog niet tot uitbetaling aan de politieke partijen overgaan. Hierdoor komt ruim € 5 mln. niet tot besteding in 2004.

Vertraagde ingebruikname C2000

Het netwerk is medio 2004 opgeleverd. De regionale uitrol zal, in tegenstelling tot eerdere verwachtingen, pas in de 2e helft van 2005 volledig zijn afgerond. Met name het investeringsbudget 2004 voor C2000 blijft hierdoor deels onbesteed.

Onderwijs, Cultuur en Wetenschapp

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAPPEN: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	26 378,5
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Personele uitgaven	15,0
Regeling zij-instroom	- 11,0
Diversen	- 4,0
	0,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Aankoop kunstvoorwerpen nationaal museum paleis het loo	11,6
Goa terugvordering 1998-2002	7,1
Monumentenzorg	20,0
Diversen	- 0,1
	38,6
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Reclameontvangsten	- 12,0
Diversen	14,2
	2,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	40,9
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	26 419,4
Totaal Internationale samenwerking	56,8
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	26 476,2

VIII ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	1 392,1
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
VVE terugvordering 2000-2002	8,5
Diversen	1,9
	10,4
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
GOA	7,1
	7,1
Technische mutaties	

Rijksbegroting in enge zin	
Reclamebudget	- 12,0
diversen	12,7
Niet tot een ijklijn behorend	
Uitstel verkoop NOB	- 70,3
	-69,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 52,2
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	1 339,9
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	1 339,9

Personele uitgaven PO

Op basis van de realisatiecijfers t/m september wordt voor de personele uitgaven van de declaratiesector PO een overschrijding verwacht van ca 0,2%. Dit is o.a. het gevolg van een hogere incidentele loonontwikkeling dan geraamd.

Regeling Zij-instromers

Als gevolg van het lagere lerarentekort zijn door de scholen minder zij-instromers aangetrokken. Het budget op de regeling zij-instromers komt hierdoor niet tot uitputting

Aankoop kunstvoorwerpen Nationaal Museum Paleis het Loo

In 1989 is er door de Staat inventaris aangekocht uit Nationaal Museum Paleis het Loo. In de koopovereenkomst werd opgenomen dat betaling zou geschieden na het overlijden van prinses Juliana. Deze betaling vindt nu plaats.

GOA terugvordering 1998–2002

Over de periode 1998–2002 hebben gemeenten op het budget van het GOA-(gemeentelijk onderwijsachterstandenbeleid) reserves opgebouwd. OCW heeft deze reserves bij gemeenten teruggevorderd (€ 7,1 mln.) en ingezet ter dekking van het besparingsverlies in 2004 bij de ombuiging op het onderwijsachterstandenbeleid.

Monumentenzorg

Voor de restauratie van de zogenaamde Kanjermonumenten zijn extra middelen beschikbaar gesteld.

Reclame budget

Op grond van een nieuwe raming van de STER worden de verwachte reclameontvangsten voor 2004 verlaagd. Als gevolg van lagere ontvangsten, wordt ook het uitgavenbudget met hetzelfde bedrag verlaagd.

VVE terugvordering 2000–2002

Bij het indienen van de verantwoording over de VVE periode 2000–2002 bleek dat gemeenten de voor voor- en vroegschoolse educatie (VVE) beschikbaar gestelde middelen niet allemaal (rechtmatig) hebben weggezet voor het doel waarvoor de middelen bestemd waren. OCW

heeft de niet rechtmatig weggezette middelen teruggevorderd in 2003 en 2004. Dit leidt tot extra ontvangsten in 2004.

Uitstel verkoop NOB

De verkoop van het Nederlands Omroep Bedrijf (NOB) is dit jaar nog niet volledig afgerond. Naar verwachting zal dit volgend jaar gebeuren.

Nationale Schuld

IXA NATIONALE SCHULD (TRANSACTIEBASIS): UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	13 105,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Rentelasten kasbeheer	- 13,3
Wijziging kapitaalmarktberoep en rente	- 90,7
Diversen	4,6
	-99,4
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
Leningen kasbeheer	- 482,7
Rente sociale fondsen	- 21,7
	-504,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 603,8
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	12 501,8
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	12 501,8

IXA NATIONALE SCHULD (TRANSACTIEBASIS): NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	2 878,1
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Rentebaten swaps	8,0
Wijziging kapitaalmarktberoep en rente	6,0
Diversen	- 0,5
	13,5
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
Mutaties rekening courant	- 335,3
Mutaties rekening courant en deposito	- 455,0
	-790,3
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 776,8
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	2 101,3
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	2 101,3

Rentelasten kasbeheer

Door een geringere toename van de rekening-courant (incl. deposito's) zijn de rentelasten lager dan geraamd.

Wijziging Kapitaalmarktberoep en rente

Ten opzichte van de Vermoedelijke Uitkomsten 2004 is sprake van meevalers in de rentelasten onder andere als gevolg van een gemiddeld lager dan geraamde rente bij de uitgifte staatsleningen (vaste schuld) en schatkistpapier (vlottende schuld).

Leningen Kasbeheer

Door de vertraging in het wetstraject zullen dit jaar minder Rechtspersonen met wettelijke taken (RWT's) gaan deelnemen aan Geïntegreerd Middelen Beheer dan aanvankelijk verondersteld. Dit leidt tot een geringere toename van de leningen aan RWT's.

Rente sociale fondsen en mutaties rekening courant en deposito overig

Als gevolg van lagere exploitatiesaldi van de sociale fondsen, onder andere door minder premieontvangsten, is de mutatie in de rekening courant lager dan verwacht. Evenals de daarover te vergoeden rente.

Rente swaps

Om een wenselijk risicoprofiel voor de staat te creëren wordt gebruik gemaakt van renteswaps. De verwachte netto-ontvangsten die voortvloeien uit de swapportefeuille zijn naar beneden bijgesteld. Dit hangt samen met het afsluiten van nieuwe swaps in 2004 die de looptijd van de portefeuille verlengen.

Mutaties rekening courant en deposito

Als gevolg van lagere exploitatiesaldi van de sociale fondsen, onder andere door minder premieontvangsten, is de mutatie in de rekening courant lager dan verwacht.

Financiën

IXB FINANCIEN: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	3 726,1
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Schade uitkeringen Export krediet verzekeringen	- 35,0
Hogere uitstroom personeel Belastingdienst	- 25,0
Lagere kosten automatisering Belastingdienst	- 45,0
Diversen	- 2,8
	-107,8
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Uitstel diverse projecten Belastingdienst	- 55,0
Diversen	- 26,0
	-81,0
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	3,1
	3,1
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 185,7
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	3 540,5
Totaal Internationale samenwerking	322,0

IXB FINANCIEN: UITGAVEN

Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	3 862,5
-----------------------------------	---------

IXB FINANCIEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	2 921,2
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Dividenden	51,6
Premieontvangsten: Export krediet verzekeringen	25,0
Doorberekende kosten vervolging	32,0
Winstafdracht DNB	80,4
Diversen	24,8
	<hr/>
	213,8
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	12,4
	<hr/>
	12,4
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	3,2
Niet tot een ijklijn behorend	
Verkoop aandelen TPG	1 269,3
Diversen	19,1
	<hr/>
	1 291,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	<hr/>
	1 517,8
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	4 439,0
Totaal Internationale samenwerking	3,7
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	4 442,7

Schade-uitkeringen Export Krediet Verzekeringen

De ramingen van de schade-uitkeringen EKV zijn gebaseerd op verwachtingen omtrent de verzekeringsportefeuille. Op basis van de actuele situatie zijn de verwachtingen voor 2004 neerwaarts bijgesteld.

Hogere uitstroom personeel Belastingdienst

Door effecten van reductiemaatregelen, de mogelijkheid voor medewerkers om versneld uit te kunnen stromen en een hogere reguliere uitstroom dan normaal, is de (netto) uitstroom van personeel groter dan voorzien.

Lagere kosten automatisering Belastingdienst

Door een scherper inkoopbeleid is maximaal geprofiteerd van de dalende tarieven op de ICT markt.

Uitstel diverse projecten Belastingdienst

Door een sterkere fasering van projecten (zoals SUB en Toeslagen) en uitstel van enkele investeringen (inrichting huisvesting Apeldoorn) ontstaat onderuitputting van het budget in 2004.

Dividenden

Er zijn hogere dividend-ontvangsten op deelnemingen, met name KPN (€ 14 mln.), TPG (€ 23 mln.), Connexion (€ 6 mln.) en NS (€ 10,6 mln.).

Premieontvangsten Export Krediet Verzekeringen

Op basis van meevallende realisatiecijfers tot nu toe kan de raming voor premieontvangsten 2004 worden verhoogd.

Doorberekende kosten vervolging

Vanaf 2004 worden dwangbevelen betekend per post waardoor meer dwangbevelen worden afgeleverd. Dit heeft geleid tot een hogere opbrengst per bezorgd dwangbevel. Daarnaast leidt de huidige conjunctuur tot een hoger aantal dwangbevelen.

Winstafdracht DNB

De winst in 2004 valt hoger uit als gevolg van kapitaalwinsten op obligaties door de daling van euro- en dollar-rentes.

Verkoop aandelen TPG

De Staat heeft aandelen TPG verkocht waarvan de opbrengst, na aftrek van verkoopkosten, in 2004 wordt ontvangen. Deze opbrengst dient als dekking van de taakstelling die op de Aanvullende post Algemeen staat.

Defensie

X DEFENSIE: UITGAVEN	
	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	7 357,9
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Investerings Koninklijke Marine	- 31,0
Investerings Koninklijke Landmacht	- 100,1
Investerings Koninklijke Luchtmacht	- 104,1
Investerings evdb	- 81,5
Exploitatie Koninklijke Landmacht	- 74,9
Domeinopbrengsten	- 41,0
Invulling temporisering investeringen	455,4
Diversen	- 68,8
	16,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Investerings Koninklijke Luchtmacht	73,7
Exploitatie Koninklijke Luchtmacht	- 38,7
Diversen	12,4
	47,4
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 1,4
	-1,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	7 357,9
Totaal Internationale samenwerking	249,8
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	7 607,8

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	393,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Investerings Koninklijke Landmacht	22,7
Exploitatie Koninklijke Landmacht	17,0
Domeinopbrengsten	- 41,0
Diversen	2,7
	1,4
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	-24,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	1,4
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	395,2
Totaal Internationale samenwerking	1,4
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	396,6

Investerings Koninklijke Marine

De onderuitputting op de investeringen wordt veroorzaakt door dollarkoersvoordeel en de onzekere uitgave voor Luchtverdedigings- en Commandofregatten (LCF)-munitie.

Investerings Koninklijke Landmacht

De onderuitputting op de investeringen wordt voor een belangrijk deel veroorzaakt door vertraagde besluitvorming bij de behandeling van het Masterplan infrastructuur. Daarnaast zijn de enkele projecten vertraagd.

Investerings Koninklijke Luchtmacht

De onderuitputting op investeringen wordt met name veroorzaakt door vertraging van een aantal projecten, zoals de Verbetering van de Lucht-Grond Bewapening, de F-16 luchtverkenning en de aanschaf van een derde DC-10.

Investerings EVDB

Een aantal Nucleair Biologische en Chemische (NBC)-projecten is doorgeschoven naar latere jaren.

Exploitatie Koninklijke Landmacht

De onderuitputting op de materiele exploitatie bij de Landmacht wordt onder andere veroorzaakt door te late ontvangst van facturen voor buitenlandse opleidingen en oefenterreinen en een vertraagde levering diverse munitiesoorten.

Invulling taakstelling en onderschrijding

De onderuitputting op investeringsbudgetten is aangewend ter dekking van de gesaldeerde taakstelling temporisering van investeringen. Het restant van de onderuitputting op de defensiebegroting is vooralsnog tegen geboekt, in afwachting van definitieve realisatie, op het artikel nominaal en onvoorzien.

Investerings Koninklijke Luchtmacht

Deze mutatie wordt voornamelijk veroorzaakt door een verschuiving (van 2005 naar 2004) van een aantal betaalmomenten bij de investeringen.

Exploitatie Koninklijke Luchtmacht

De lagere uitgaven aan materiele exploitatie bij de KLu wordt ondermeer veroorzaakt door capaciteitsgebrek. Er zijn veel militairen van de KLu uitgezonden waardoor minder wordt geoefend en aan cursussen e.d. wordt deelgenomen.

Exploitatie Koninklijke Landmacht

De belangrijkste mutaties bij de Landmacht betreffen een claim op de VS.

Domeinopbrengsten

De domeinopbrengsten vallen met name tegen, omdat niet al het overtollig materieel waarmee in de raming rekening is gehouden is verkocht.

Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

XIA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	3 691,4
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Huursubsidie	67,3
Diversen	- 7,5
	59,8
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Energiepremieregeling	- 30,0
Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing	35,0
Diversen	- 15,8
	-10,8
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	42,6
	42,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	91,5
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	3 782,9
Totaal Internationale samenwerking	16,4
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	3 799,3

XIA VOLKSHUISVESTING, RUIMTELIJKE ORDENING EN MILIEUBEHEER: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	204,1
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Vertraging terugvorderingen huursubsidie	- 21,2
Diversen	5,1
	-16,1

Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	49,9
	<hr/>
	49,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	33,8
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	237,9
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	237,9

Huursubsidie

Bij de huursubsidie doet zich een tegenvaller voor van ca. € 67 mln. Deze tegenvaller is voornamelijk het gevolg van meer eerste aanvragen dan geraamd en van een lager gemiddeld inkomen ten opzichte van de raming.

Energiepremieregeling

De betalingen uit hoofde van de energiepremieregeling (EPR) 2003 die waren geraamd voor 2004 vinden voor een deel pas in 2005 plaats. Dit hangt samen met een nog uit te voeren accountantscontrole.

Investeringsbudget voor stedelijke vernieuwing

Bij Voorjaarsnota 2004 is besloten tot een kasvertraging bij het investeringsbudget voor stedelijke vernieuwing (ISV) in verband met extra uitgaven in het kader van de energiepremieregeling (EPR). Nu de EPR-uitgaven niet in 2004, maar in 2005 plaats zullen vinden is de kasvertraging bij het ISV teruggedraaid.

Vertraging terugvorderingen huursubsidie

De terugvorderingen bij de huursubsidie loopt minder voorspoedig dat bij VJN werd aangenomen. De ontvangsten zullen naar verwachting vanaf 2005 alsnog binnenkomen.

Verkeer en Waterstaat

XII VERKEER EN WATERSTAAT: UITGAVEN

	2004
	<hr/>
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	6 074,8
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Aanbesteden diverse projecten	- 20,0
Westerscheldetunnel/regulier programma	19,0
Diversen	- 13,1
	<hr/>
	-14,1
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 9,1
Niet tot een ijklijn behorend	
Btw openbaar vervoer	528,0
	<hr/>
	518,9
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	504,8

XII VERKEER EN WATERSTAAT: UITGAVEN

Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	6 579,6
Totaal Internationale samenwerking	14,8
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	6 594,4

XII VERKEER EN WATERSTAAT: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	97,2
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	4,0
	4,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	11,6
	11,6
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 3,7
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	- 4,5
	-8,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	7,4
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	104,6
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	104,6

Aanbesteden diverse projecten

De uitkomst van aanbesteding van diverse projecten is lager dan geraamd.

Westerscheldetunnel

Deze mutatie heeft voornamelijk betrekking op de afwikkeling van de exploitatie van de Zeeuwse Provinciale Stoombootdiensten.

BTW openbaar vervoer

Op basis van de inzichten in de uitvoering van projecten openbaar vervoer is de raming voor BTW-compensatie in de aanvullende post overgeheveld naar de begroting van VenW.

Economische Zaken

XIII ECONOMISCHE ZAKEN: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	1 592,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Demkolec	- 15,9
Excellente basis ict	14,4
Regio en infrastructuurprogramma's	14,9

XIII ECONOMISCHE ZAKEN: UITGAVEN

Scheepsbouw	- 12,0
Syntens	10,0
Zero base	- 10,0
Diversen	9,3
	<hr/>
	10,7
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Aanvullende post co2-gelden	16,2
Energiecentrum Nederland	- 19,0
Diversen	- 16,3
	<hr/>
	-19,1
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 1,2
	<hr/>
	-1,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 9,6
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	1 583,0
Totaal Internationale samenwerking	186,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	1 769,0

XIII ECONOMISCHE ZAKEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
	<hr/>
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	2 875,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,5
	<hr/>
	0,5
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Dividend nozema	13,6
Diversen	6,8
	<hr/>
	20,4
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 4,4
	<hr/>
	-4,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	16,5
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	2 892,0
Totaal Internationale samenwerking	11,6
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	2 903,6

Demkolec

Bij voorjaarsnota 2004 zijn middelen gereserveerd voor de compensatie van het verschil tussen de begrote boekwaarde en de lagere veiling-opbrengst van de in 2001 verkochte experimentele kolenvergassings-centrale Demkolec. De Staat en NEA zijn nog in arbitrage omtrent de bepaling van de boekwaarde. Betaling is daardoor niet meer voorzien in 2004.

Excellente basis ICT

Voor de micro-electronicastimulering en het ICT-beleid heeft de betaling eerder plaatsgevonden dan verwacht.

Regio en infrastructuurprogramma's

Het voorschot voor het project Knooppunt Born is groter dan geraamd.

Scheepsbouw

Door de latere publicatie van de verlengde TROS-regeling verloopt de uitfinanciering van deze regeling langzamer dan geraamd.

Syntens

De bevoorschotting van Syntens is in 2003 gewijzigd. Abusievelijk is daarna de raming voor 2004 neerwaarts bijgesteld. Dat wordt nu gecorrigeerd.

Zero base

De afrekening van een deel van de ontvangstklasten zero base (analoge radio) vindt plaats in 2005 en niet in 2004 zoals eerder verwacht.

Aanvullende post CO₂-gelden

Dit betreft de overboeking van de aanvullende post van het EZ-deel van het CO₂-reductieplan.

Energieonderzoek Centrum Nederland

Het verplichtingen- en betalingsritme van het Energieonderzoek Centrum Nederland (ECN) is herzien. Vanaf 2004 zal steeds aan het einde van het jaar een financiële verplichting aangegaan worden om in het jaar daarop de betaling te laten plaatsvinden.

Dividend Nozema

Het betreft hier een dividenduitkering door de Nederlandse Omroep Zendermaatschappij (Nozema). In 2004 zal – voorafgaand aan de splitsing van Nozema – een bedrag aan dividend worden uitgekeerd. De Staat ontvangt daarvan 59%, zijnde het percentage aandelen dat de Staat in handen heeft.

Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

XIV LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	2 010,2
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Beheer EHS	- 5,3
Voedselveiligheid	10,1
Diversen	- 6,1
	<hr/>
	-1,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	3,8

XIV LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT: UITGAVEN

	3,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	2,5
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	2 012,7
Totaal Internationale samenwerking	26,2
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	2 038,9

XIV LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKWALITEIT: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	569,4
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
EU ontvangsten vogelpest	- 41,0
Diversen	- 1,3
	-42,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 3,2
Niet tot een ijklijn behorend	
Landbouwheffingen	100,0
Diversen	- 7,3
	89,5
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	47,2
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	616,6
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	616,6

Beheer EHS

Er is sprake van onderuitputting binnen het artikel Beheer EHS (Ecologische HoofdStructuur) die o.a. veroorzaakt wordt doordat er vertraging optreedt bij de eindafrekeningen bij de Nationale Parken. Tevens wordt het budget van ROS (Regeling Overkoepelende Samenwerkingsorganisaties) niet volledig uitgeput door late publicatie van beschikbare budgetplafond.

Voedselveiligheid

Door de Kamer is uitgesproken dat de destructietarieven in 2004 op het niveau van 2003 moeten worden gehandhaafd. Dit levert voor 2004 hogere uitgaven op. Daarnaast is sprake van hogere uitgaven bij de Voedsel & WarenAutoriteit, onderdeel Rijksdienst voor keuring van Vee en Vlees (VWA/RVV), onder meer door extra onderzoek naar illegale hormoonbevorderaars.

EU ontvangsten vogelpest

De geraamde EU-ontvangsten voor de vogelpest zijn bij voorjaarsnota 2004 van 2005 naar 2004 geschoven, aangezien de verwachting was dat de ontvangsten eerder zouden binnenkomen. Ondanks herhaalde verzoeken aan Brussel komt dit tweede voorschot niet binnen. LNV verwacht deze ontvangsten alsnog in 2005 te realiseren.

Landbouweffingen

De ontvangsten uit de landbouweffingen worden € 100 mln. hoger geraamd. Evenals het afgelopen jaar blijkt dat de importvolumes aanzienlijk hoger liggen dan was voorzien.

Door de langdurige droogte en hitte in 2003 is er van buiten de EU een grotere hoeveelheid aan o.a. granen en zaden dan normaal geïmporteerd. Het effect op de landbouweffingen ijlt in 2004 merkbaar na.

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	23 622,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 0,4
Sociale zekerheid	
Akw volume	15,3
Fwi volume	- 31,6
Handhaving	- 19,4
Stimuleringsregeling id-banen	- 30,0
Diversen	- 10,6
	<hr/>
	-62,5
Beleidsmatige mutaties	
Sociale zekerheid	
Diversen	- 0,2
	<hr/>
	-0,2
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	1,1
Sociale zekerheid	
Diversen	5,7
	<hr/>
	6,8
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 55,9
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	23 566,7
Totaal Internationale samenwerking	0,7
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	23 567,4

XV SOCIALE ZAKEN EN WERKGELEGENHEID: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	873,1
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,1
Sociale zekerheid	
Diversen	- 1,1
	<hr/>
	-1,0
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 12,3
Sociale zekerheid	
Diversen	12,6
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	29,3
	<hr/>
	29,6

Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	28,7
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	901,8
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	901,8

AKW volume

De AKW-uitgaven zijn bijgesteld met € 15,3 miljoen. De oorzaak van deze bijstelling is gelegen in een beperkte aanpassing van het aantal voorschotaanvragen.

Fonds Werk en Inkomen (FWI) volume

Inmiddels bestaat duidelijkheid over de juridische interpretatie van de volumegrondslag voor de vaststelling van het definitieve budget 2004 van de WWB. Het bijstandsvolume 2004 is neerwaarts bijgesteld, waardoor het macrobudget € 31,6 mln lager wordt. Hierover bestaat overeenstemming met de VNG.

Handhaving

Op basis van de thans beschikbare informatie wordt niet het gehele budget voor handhaving uitgeput. De onderuitputting heeft o.a. betrekking op het ID-fraudebudget.

ID-stimuleringsregeling

Bij de stimuleringsregeling ID-banen is sprake van een vertraging in de betalingen. Het merendeel van de aanvragen voor de stimuleringsregeling is in de laatste week van de aanvraagperiode (tot 1 juli 2004) gedaan. Daarnaast hebben werkgevers tot 1 december de tijd om de dienstbetrekking regulier te maken. Hierdoor kunnen de betalingen niet allemaal in 2004 worden gedaan.

Diversen uitgaven

De post diversen bestaat grotendeels uit de volgende mutaties:

- *BBZ*: Door een gewijzigd saldo van verstrekte kredieten en terugontvangsten zijn de declaraties van gemeenten € 12 miljoen hoger dan eerder verondersteld.
- *Kliq*: Bij de afwikkeling van Kliq zijn minder middelen noodzakelijk dan werd voorzien. Hierdoor valt € 12,2 miljoen vrij waarvan € 2,2 miljoen ingezet voor versnelde afwikkeling van de Centra voor Vakopleiding.
- *Nabetalingen WIW*: Voor nabetalings WIW is een bedrag van eenmalig € 14,4 miljoen extra benodigd. Dit komt voort uit het opheffen van het stopbeleid van een grote gemeente. De bevoorschotting van betreffende gemeente was stopgezet, omdat niet tijdig de jaaropgaaf van een voorgaand jaar was ingediend. Thans is dit wel in orde.

Diversen ontvangsten

Deze post bestaat voor een groot deel uit een correctie van – € 12,6 miljoen met betrekking tot opbrengsten van de SIOD. Deze opbrengsten slaan neer bij de sociale zekerheidsregelingen, terwijl in de begroting er van uit was gegaan dat ze bij de SIOD zelf zouden worden gerealiseerd.

Deze min wordt bijna volledig gecompenseerd door diverse kleinere ontvangstenmeevallers waardoor het saldo van – € 1,1 resulteert.

Volksgezondheid, Welzijn en Sport

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	11 509,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
BOS-regeling	– 7,2
DaKTP-vaccin	5,8
Gesubsidieerde arbeid	– 11,4
Instroom opleiding huisartsen	– 12,5
Openingsbalans RIVM	12,2
Slotervaartziekenhuis Amsterdam	10,5
Temporiseringsinstellingssubsidies	26,1
Wet voorzieningen gehandicapten	11,7
Diversen	– 17,2
	18,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Herziening subsidiebeleid	– 12,9
Prijsbijstelling	– 7,1
Temporiseringssectorfondsen	5,7
Diversen	1,0
	– 13,3
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Naar szw: id-banen	– 13,0
Oorlogsgetroffenen	20,2
Diversen	1,2
	8,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	12,9
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	11 522,6
Totaal Internationale samenwerking	0,7
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	11 523,2

XVI VOLKSGEZONDHEID, WELZIJN EN SPORT: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	54,2
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	10,6
	10,6
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	1,7
	1,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	12,3
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	66,5
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	66,5

BOS-regeling

De lagere uitgaven zijn ontstaan vanwege vertraging in het gereed komen van de BOS-regeling (Buurt, Onderwijs en Sport-regeling). De regeling is inmiddels wel gereed, maar de termijn voor aanvragen voor 2004 is te kort, zodat de voor 2004 gereserveerde middelen dit jaar niet meer tot besteding zullen komen.

DaKTP-vaccin

De hogere uitgaven houden verband met de overschakeling op tijdelijke inkoop van het DaKTP-vaccin. Er zijn extra uitgaven als gevolg van onverwacht hogere kosten bij de inkoop van het DaKTP-vaccin, en vanwege onvoorziene kosten van het vernietigen van voorraden niet meer bruikbare doses DKTP van de provinciale inentadministraties.

Gesubsidieerde arbeid

Er is sprake van lagere uitgaven doordat de regeling van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met betrekking tot gesubsidieerde arbeid zes maanden langer doorliep dan verwacht. Hierdoor werd minder beroep gedaan op de VWS-regeling «Stimuleringssubsidie doorstroom zorg».

Instroom opleiding huisartsen

Als gevolg van een tegenvallende instroom van het aantal huisartsen in opleiding is er sprake van lagere uitgaven.

Openingsbalans RIVM

Bij de start van een dienst die een baten-lastenstelsel voert wordt een openingsbalans opgesteld en rekenen de dienst en het moederdepartement onderling af. Uit de openingsbalans van het RIVM, het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, komt per saldo een vordering op het moederdepartement naar voren, die nog in 2004 moet worden voldaan.

Slotervaartziekenhuis Amsterdam

VWS moet ruim € 10,4 miljoen aan de gemeente Amsterdam betalen voor de meerkosten die zijn ontstaan ten gevolge van het niet doorgaan van de fusie tussen het Slotervaartziekenhuis en het Andreasziekenhuis.

Temporisering instellingssubsidies

In de begroting 2004 is aangekondigd dat een aantal structurele subsidies per 1 januari 2004 zou worden beëindigd. Hiervoor zijn voor 2004 en 2005 afbouwsubsidies toegekend. Door terughoudendheid bij het aangaan van nieuwe verplichtingen ten laste van de subsidiebudgetten 2004 (zie onder *Herziening subsidiebeleid*) en door inzet van onderuitputting op andere budgetten is ruimte ontstaan om de afbouwsubsidies geheel in 2004 te voldoen.

Wet voorzieningen gehandicapten

Er is sprake van hogere uitgaven bij de Wet voorzieningen gehandicapten vanwege meer aanvragen en een hogere vergoeding per aanvraag voor woningaanpassingen en vanwege hogere vergoedingen voor sociaal vervoer en subsidies.

Herziening subsidiebeleid

De lagere uitgaven ontstaan door terughoudendheid bij het aangaan van nieuwe verplichtingen, anticiperend op de herziening van het subsidiebeleid en -budget.

Prijsbijstelling

Een groot deel van de bij Voorjaarsnota uitgedeelde prijsbijstelling op dit begrotingshoofdstuk is ingezet ter dekking van algehele budgettaire begrotingsproblematiek.

Temporiseren sectorfondsen

In 2001 is besloten het jaarlijkse subsidiebedrag aan het sectorfonds Zorg te temporiseren. Omdat de subsidierelatie met de sectorfondsen per 1 januari 2005 wordt beëindigd, moet de temporisering worden omgezet in het oorspronkelijke kasritme. Om de subsidierelatie met het sectorfonds Zorg nog in 2004 volledig af te kunnen bouwen, wordt daarom de subsidie voor activiteiten 2004 geheel in 2004 bevoorschot.

ID-banen

Door een overboeking naar het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid draagt VWS bij aan het regulier maken van 10 000 ID-banen in verband met de Aanvullende Tijdelijke Stimuleringsregeling.

Oorlogsgetroffenen

Er worden middelen toegevoegd als gevolg van de jaarlijkse indexatie van de uitkeringen voor oorlogsgetroffenen conform de oorlogswetten. De uitkeringen volgen de ontwikkelingen van de ambtenarensalarissen en worden jaarlijks bij Najaarsnota toegevoegd.

Homogene Groep Internationale Samenwerking

HOMOGENE GROEP INTERNATIONALE SAMENWERKING: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005	4 903,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Eki-toerekening	72,4
	<hr/>
	72,4
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Bedrijfslevenprogramma	- 41,0
Europees ontwikkelingsfonds	37,3
Eu-voorzitterschap	- 22,9
Fmo	- 21,1
Landenspecifieke sectorale samenwerking	16,2
Loon- en prijsbijstelling hgis	- 45,1
Macro-georiënteerde programmahulp	- 308,2
Multilaterale banken en fondsen	155,0
Noodhulp os-landen	31,2
Rentesubsidies	- 20,6
Thematische samenwerking	27,2
Undp	17,4
Unfpa	35,5
Unicef	20,0
Wereldbank partnershipprogramma	25,8
Diversen	7,9
	<hr/>
	-85,4

HOMOGENE GROEP INTERNATIONALE SAMENWERKING: UITGAVEN

Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	12,7
	<hr/>
	12,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 0,3
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004	4 903,4

HOMOGENE GROEP INTERNATIONALE SAMENWERKING: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
	<hr/>
Stand Miljoenennota 2005	165,8
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	8,5
	<hr/>
	8,5
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	12,7
	<hr/>
	12,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	21,2
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004	187,0

EKI-toerekening

De EKI-toerekening aan ODA wordt neerwaarts bijgesteld aangezien op basis van de uitkomsten van de onderhandelingen in de Club van Parijs in 2004 minder schulden kwijtgescholden worden dan geraamd. Om de ODA norm van 0,8% BNP in stand te houden wordt het ODA budget hiervoor opgehoogd.

Bedrijfslevenprogramma

De onderuitputting bij het bedrijfslevenprogramma ligt voornamelijk bij Ontwikkelingsrelevante Exporttransacties (ORET). De complexiteit van het programma zorgt voor vertraging in de transacties. Daarnaast heeft het relatief zwakke economische klimaat in een aantal landen tot gevolg dat bedrijven aarzelden om nieuwe aanvragen in te dienen. Dit geldt eveneens bij het Programma Samenwerking Opkomende Markten (PSOM) waar sprake is van een lagere aanspraak op de programma's.

Europees Ontwikkelingsfonds

De hogere contributies aan het Europees ontwikkelingsfonds zijn het gevolg van het voornemen van de Europese Commissie om binnen vijf jaar het negende EOF volledig te committeren.

EU-Voorzitterschap

Omdat het Intergouvernementele Conferentie (IGC) reeds onder leiding van het EU-Voorzitterschap is afgerond, hoeft er geen conferentie in Nederland plaats te vinden. Hierdoor vallen de kosten voor het EU-Voorzitterschap lager uit.

FMO

Bij de Financieringsmaatschappij Ontwikkelingslanden (FMO) hebben een aantal projecten in het kader van het MOL-Fonds geen doorgang kunnen vinden. De betrokken organisaties konden niet op tijd aan de contractuele verplichtingen voldoen.

Landenspecifieke sectorale samenwerking

In diverse landen zijn extra middelen aangewend voor de prioritaire thema's onderwijs, reproductieve gezondheid, HIV/Aids, Milieu en Water.

Loon- en prijsbijstelling

De HGIS/non-ODA-voorziening voor loon-, prijs- en koersontwikkeling en onvoorzien is dit jaar niet volledig uitgekeerd.

Macro-georiënteerde programmahulp

Dit fungeert als een verdeelartikel: met name de extra middelen uit hoofde van EKI worden via dit artikel verdeeld over de overige beleidsartikelen.

Multilaterale Banken en Fondsen

Een deel van de extra ruimte uit de verlaging van de raming van de EKI-toerekening is gebruikt om geplande contributies aan International Development Association (IDA) vervroegd te betalen.

Noodhulp Ontwikkelingslanden

De verhoging van het budget voor Noodhulp aan Ontwikkelingslanden komt grotendeels ten goede aan Bangladesh, Darfur/Soedan, het Grote Meren gebied en West-Afrika.

Rentesubsidies

Door de lage rente en afnemende kapitaalmarktleningen is er een meevaller.

Thematische samenwerking

Het extra budget voor Thematische samenwerking is deels bestemd voor onderzoek en ontwikkeling van global public goods op het gebied van Aids/TB/Malaria. Een ander deel wordt ingezet voor een aantal niet-landen specifieke activiteiten, zoals de bestrijding van sprinkhanen, het verwijderen van overtollige pesticiden en een bijdrage aan Global Village Energy Partnership.

UNDP, UNFPA en Unicef

De verhoging van de bedragen aan de VN-instellingen betreft een vervroeging van de betaling van de contributies van 2005 naar 2004 in verband met een versnelde liquiditeitsbehoefte (funding gap) bij deze instellingen.

Wereldbank partnershipprogramma

De verhoging van het Wereldbank partnershipprogramma hangt onder meer samen met het eerder betalen aan Global Fund tot Fight Aids, Tuberculosis and Malaria (GFATM), het optoppen van het Partnership-

programma IFC (International Finance Corporation) en een overheveling vanuit milieu en water.

Gemeentefonds

GEMEENTEFONDS: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	11 835,2
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,2
	0,2
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	9,7
	9,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	9,9
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	11 845,1
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	11 845,1

GEMEENTEFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	0,0
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	0,2
	0,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	0,2
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	0,2
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	0,2

Infrastructuurfonds

INFRASTRUCTUURFONDS: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	5 883,3
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Basisonderhoud en uitvoering beheertaken	24,0
Beneluxtunnel/Randstadrail	20,9
Uitvoering projecten waterkeren	- 24,0
Uitvoering projecten waterbeheer en vaarwegen	- 25,0
Gebundelde Doel Uitkering	- 20,0
HSL	47,6
Aanbesteding diverse projecten	- 25,0
Railprogramma	76,0
Uitvoering rijkswegen	- 40,0
Diversen	- 34,5
	0,0
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	

INFRASTRUCTUURFONDS: UITGAVEN

Diversen	25,6
Niet tot een ijklijn behorend	
BTW Openbaar vervoer	475,6
Diversen	1,4
	<hr/>
	502,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	502,6
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	6 385,9
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	6 385,9

INFRASTRUCTUURFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
	<hr/>
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	5 641,5
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	25,6
Niet tot een ijklijn behorend	
BTW Openbaar vervoer	475,6
Diversen	1,4
	<hr/>
	502,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	502,6
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	6 144,1
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	6 144,1

Basisonderhoud en uitvoering beheertaken

Voor de uitvoering van basisonderhoud en beheertaken van vaarwegen zijn, door de beleidsprioritering van beheer en onderhoud, extra middelen aangewend.

Beneluxtunnel/Randstadrail

De voortgang in de uitvoering van de Beneluxtunnel en Randstadrail is sneller dan verwacht waardoor extra middelen uitgetrokken zijn in 2004.

Uitvoering projecten waterkeren

De uitvoering van diverse waterkeringsprojecten is vertraagd, waardoor de hiertoe gereserveerde middelen in 2004 niet tot besteding komen.

Uitvoering projecten waterkeren en vaarwegen

De uitvoering de projecten Hollandsch Diep, het saneringsprogramma waterbodems en het project SUBBIED is vertraagd, waardoor de hiertoe gereserveerde middelen in 2004 niet tot besteding komen.

Gebundelde Doel Uitkering

De betaling van de laatste termijn van de afwikkeling van Gebundelde Doel Uitkering zal in 2005 plaats vinden.

HSL

De uitvoering van aanpassingen aan het hoofdwegennet ten behoeve van de HSL verloopt sneller dan geraamd.

Aanbesteding diverse projecten

De uitkomst van aanbesteding van diverse projecten is lager dan geraamd.

Railprogramma

De voortgang van de projecten AKI en Amsterdam-Utrecht is zodanig dat betalingen zich eerder hebben voorgedaan dan geraamd.

Uitvoering Rijkswegen

De uitvoering van een gedeelte van het ZSM-programma is vertraagd, hetgeen wordt veroorzaakt door de luchtproblematiek en doordat de beoordeling van bezwaarschriften langer duurt. Voorts zal de bouw van de nieuwe verkeerscentrale zuidwest Nederland eerst in 2005 worden afgerond.

BTW openbaar vervoer

De projecten openbaar vervoer worden voor BTW-betaling gecompenseerd.

Fonds Economische Structuurversterking

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	2 028,1
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	- 14,2
	-14,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 14,2
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	2 013,9
Totaal Internationale samenwerking	0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	2 013,9

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	2 127,1
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
Diversen	4,6
	4,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	4,6
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	2 131,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0

FONDS ECONOMISCHE STRUCTUURVERSTERKING: NIET-
BELASTINGONTVANGSTEN

Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS) 2 131,7

Diergezondheidsfonds

DIERGEZONDHEIDSFONDS: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	18,3
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
Vogelpest	10,0
	<hr/>
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	10,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	28,3
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	28,3

DIERGEZONDHEIDSFONDS: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	7,7
Technische mutaties	
Niet tot een ijklijn behorend	
Vogelpest	10,0
	<hr/>
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	10,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	17,7
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	17,7

Vogelpest

Vanuit de LNV begroting vindt overheveling van budget plaats voor de afwikkeling van uitvoeringskosten voor de vogelpest.

Arbeidsvoorwaarden

ARBEIDSVORWAARDEN: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	27,6
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Diversen	- 7,4
	<hr/>
	-7,4
Technische mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
Uitdeling oorlogsgetroffenen	- 20,2
	<hr/>
	-20,2
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 27,6

ARBEIDSVOORWAARDEN: UITGAVEN

Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	0,0

Oorlogsgetroffenen

In het kader van de indexatie van de uitkeringen oorlogsgetroffenen is conform bestaande afspraken € 20,2 mln. overgeboekt van de aanvullende post Arbeidsvoorwaarden naar de begroting VWS.

Koppeling uitkeringen/Nominale bijstelling AKW

KOPPELING UITKERINGEN/NOMINALE BIJSTELLING AKW: UITGAVEN

	2004
	<hr/>
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	0,4
Mee- en tegenvallers	
Sociale zekerheid	
Diversen	- 0,4
	<hr/>
	-0,4
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 0,4
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	0,0

KOPPELING UITKERINGEN/NOMINALE BIJSTELLING AKW: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
	<hr/>
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	0,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	0,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	0,0
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	0,0

Aanvullende Post Algemeen

ALGEMEEN: UITGAVEN

	2004
	<hr/>
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	- 233,8
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Vrijval CO ₂	- 46,7
Diversen	5,4
	<hr/>
	-41,3
Beleidsmatige mutaties	
Rijksbegroting in enge zin	
CO ₂ gelden naar EZ	- 16,2
Ramingstechnische veronderstelling In=uit	336,1
Sociale zekerheid	
Ramingstechnische veronderstelling In=uit	123,0
	<hr/>
	442,9

ALGEMEEN: UITGAVEN

Technische mutaties Niet tot een ijklijn behorend BTW openbaar vervoer	- 516,1 - 516,1 - 114,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	<hr/> - 348,3
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	0,0
Totaal Internationale samenwerking	<hr/> - 348,3
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	<hr/>

ALGEMEEN: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005 (excl. IS)	1 429,7
Mee- en tegenvallers	
Rijksbegroting in enge zin	
Dividendderving	41,4
NBO taakstelling	- 223,1
Diversen	- 23,1
	<hr/> - 204,8
Technische mutaties Niet tot een ijklijn behorend Verkoop staatsdeelnemingen	- 1 200,0
	<hr/> - 1 200,0
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	<hr/> - 1 404,8
Stand Najaarsnota 2004 (excl. IS)	25,0
Totaal Internationale samenwerking	<hr/> 0,0
Stand Najaarsnota 2004 (incl. IS)	<hr/> 25,0

Vrijval CO₂-middelen

Conform de gebruikelijke systematiek worden niet uitgegeven CO₂-reductiemiddelen aan het einde van het jaar teruggeboekt naar de aanvullende post. Aangezien er dit jaar niets meer opgevraagd zal worden kan deze reservering nu vrijvallen. De middelen blijven beschikbaar voor latere jaren.

CO₂ gelden naar EZ

Het EZ-deel van de CO₂ gelden dat naar verwachting nog in 2004 tot besteding komt wordt overgeheveld naar de EZ begroting.

Ramingstechnische veronderstelling in = uit

De eindejaarsmarge is bij Voorjaarsnota uitgekeerd aan de departementen. Als tegenhanger hiervan is de ramingstechnische veronderstelling in=uit op de aanvullende post verwerkt. Hierbij wordt er vanuit gegaan dat de onderuitputting die zich in 2003 heeft voorgedaan ook in 2004 zal optreden. Deze veronderstelde onderuitputting is nu deels gerealiseerd en wordt tegengeboekt op de aanvullende post Algemeen.

BTW Openbaar Vervoer

Op basis van de meest recente inzichten in de uitvoering van projecten op de begroting van V&W en het Infrastructuurfonds, is de raming voor BTW compensatie openbaar vervoer op de aanvullende post Algemeen met

12 mln opwaarts bijgesteld. Vervolgens is de totale geraamde BTW compensatie (528 mln) overgeheveld naar de begroting van V&W.

Dividendderving

Bij de verkoop van aandelen TPG was geen sprake van dividendderving. De eerder geraamde dividendderving kan derhalve vrijvallen.

NBO taakstelling

De NBO taakstelling uit het Hoofdlijnenakkoord is in 2004 gerealiseerd. De meevallende ontvangsten uit hoofde van winstafdracht DNB, dividend staatsdeelnemingen hebben in belangrijke mate bijgedragen aan het realiseren van deze taakstelling.

Verkooptaakstelling staatsdeelnemingen

De taakstelling «verkoop staatsdeelnemingen» voor 2004 wordt met de verkoop van aandelen TPG gerealiseerd.

SZA

De wijzigingen in de begrotingsgefinancierde sociale zekerheidsuitgaven zijn reeds toegelicht bij begrotingshoofdstuk SZW.

SOCIALE ZEKERHEID: UITGAVEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005	58 965,0
Mee- en tegenvallers	
Sociale zekerheid	
AKW volume	15,3
FWI volume	- 31,6
Handhaving	- 19,4
REA volume	25,0
Stimuleringsregeling ID-banen	- 30,0
Ufo vangnet ZW-volume	- 20,0
Vangnet ZW volume	- 25,8
WAO volume	- 30,0
Diversen	- 6,5
	-123,0
Beleidsmatige mutaties	
Sociale zekerheid	
REA volume	18,0
WW volume	- 17,0
Diversen	- 4,7
	-3,7
Technische mutaties	
Sociale zekerheid	
Diversen	5,7
	5,7
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	- 121,0
Stand Najaarsnota 2004	58 844,0

SOCIALE ZEKERHEID: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

	2004
Stand Miljoenennota 2005	1 369,2
Mee- en tegenvallers	
Sociale zekerheid	

SOCIALE ZEKERHEID: NIET-BELASTINGONTVANGSTEN

Diversen	- 1,1
	<hr/> -1,1
Beleidsmatige mutaties	
Sociale zekerheid	
Diversen	- 2,6
	<hr/> -2,6
Technische mutaties	
Sociale zekerheid	
Diversen	12,6
	<hr/> 12,6
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	8,9
	<hr/> 1 378,1
Stand Najaarsnota 2004	1 378,1

REA volume

Uit recente uitvoeringsgegevens van het UWV blijkt een tegenvaller op het Reintegratie arbeidsongeschikte (REA)-budget. De uitgaven voor REA vallen hoger uit, omdat er meer REA-uitkeringen zijn verstrekt dan werd voorzien en omdat in de raming eerder nog geen rekening was gehouden met enkele oude verplichtingen uit de jaren 2001 t/m 2003.

UFO vangnet ZW volume en Vangnet ZW volume

Op basis van de oktobernota van het UWV zijn de uitgaven voor de vangnetten neerwaarts bijgesteld.

WAO volume

Uit recente uitvoeringsgegevens van het UWV blijkt dat de WAO-instroom 2000 uitkeringsjaren lager ligt dan werd geraamd.

REA volume en WW volume

Vertraging in het wetgevingstraject rond de afschaffing van REA-uitkeringen bij scholing en proefplaatsing leidt tot een besparingsverlies bij de REA. In deramingen werd tot nu toe verondersteld dat deze uitkeringen per 1 oktober 2004 zou worden afgeschaft. Thans wordt uitgegaan van afschaffen per 1 januari 2005. Tegenover de hogere REA-uitgaven staat een bijna even grote meevaller in de WW-uitgaven. Doordat de REA-uitkeringen nog niet zijn afgeschaft, doen betrokkenen geen beroep op een WW-uitkering.

Zorg

ZORG: UITGAVEN

	2004
	<hr/> 44 977,0
Stand Miljoenennota 2005	44 977,0
Beleidsmatige mutaties	
Zorg	
Geneesmiddelen	55,0
Hulpmiddelen	20,0
Medisch specialisten	100,0
Diversen	20,0
	<hr/> 195,0

ZORG: UITGAVEN

Technische mutaties	
Zorg	
Diversen	6,3
	<hr/>
Totaal mutaties sinds Miljoenennota 2005	6,3
	<hr/>
Stand Najaarsnota 2004	201,3
	<hr/>
	45 178,2

Geneesmiddelen

Op basis van de huidige inzichten is er sprake van een lagere opbrengst van de pakketmaatregel zelfzorgmiddelen en een iets lager dan geraamde opbrengst van het in 2004 gesloten convenant met zorgverzekeraars, apothekers en fabrikanten van generieke geneesmiddelen.

Hulpmiddelen

De raming van de uitgaven voor hulpmiddelen wordt met € 20 miljoen verhoogd. De hogere uitgaven hebben betrekking op diverse hulpmiddelen, onder andere orthopedisch schoeisel, hoortoestellen, incontinentiemateriaal, stomamiddelen, diabetesstrips en volledige gebitsprothesen.

Medisch specialisten

Het College Tarieven Gezondheidszorg heeft vorig jaar besloten om de medisch specialisten versneld te gaan afrekenen. Volgens actuele cijfers van het College voor Zorgverzekeringen leidt deze inhaalslag tot een incidenteel financieringseffect van € 100 miljoen.